

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/259/2019
Identifikačné číslo spisu: 1404119728
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1404119728.1

UZNESENIE

Najvyšší súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu Správčovské bratislavské družstvo, so sídlom v Bratislave, Drobného 27, IČO: 35 803 843, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Barbara Holíková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Staré Grunty 162, proti žalovanému Stavebné bytové družstvo Bratislava IV, so sídlom v Bratislave, Polianky 9, IČO: 00 169 731, zastúpenému Mgr. Matejom Vidom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Papraďová 3, o zaplatenie 7 284,41 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 22 C/446/2004, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. októbra 2018 sp. zn. 7 Co/239/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 18. apríla 2018 č. k. 22C/446/2004-767 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 7.284,41 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 15,50 % ročne zo sumy 7.284,41 € od 01.01.2002 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% a štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

1.1. Rozhodnutie vo veci právne zdôvodnil § 8 ods. 1, § 8a ods. 2, § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len Zákon o vlastníctve bytov) účinného v čase uzatvorenia zmluvy o výkone správy, § 8a ods. 2 Zákona o vlastníctve bytov účinného od 01.07.2004, § 16 ods. 7 Zákona o vlastníctve bytov účinného do 30.06.2004, § 100, § 107 ods. 1, § 110 ods. 1, 2 a 3, § 451 ods. 1 a 2, § 558, § 517 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len Občiansky zákonník), § 191 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a vecne tým, že v prejednávanej veci, kde predmetom konania bol žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie sumy 7.284,41 € titulom nevyčerpaných prostriedkov určených na údržbu a opravy domu

vlastníkov bytov a nebytových prostriedkov bytového domu na P. X-XX neprevedených žalovaným na fond prevádzky, údržby a opráv v súvislosti s ukončením jeho správy. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že medzi vlastními bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na ul. P. X-XX v K. a žalobcom došlo k uzatvoreniu Zmluvy o výkone správy č. 98/2001 zo dňa 10.10.2001. Ďalej na základe dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že zo strany žalovaného došlo k písomnému uznaniu dlhu, kde žalovaný zastúpený Ing. C. Č. ako predsedom predstavenstva a Ing. B. U.M. ako členom predstavenstva písomne uznal dlh vo výške 8.277,96 € (249.381,94 Sk) spočívajúci v nevyčerpaných prostriedkoch určených na údržbu a opravu domu, ktorý sa zaviazal vlastníkom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na P. X-XX uhradiť v dvoch splátkach vo výške 3.319,39 € (100.000,- Sk) do 30.11.2001 a vo výške 4.958,57 € (149.381,94 Sk) do 31.01.2002.

1.2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetné uznanie dlhu obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti, keď bolo spísané v písomnej forme, obsahuje prísľub zaplatiť dlh ako aj uvedenie dôvodu a výšky. Uznanie bolo podpísané dvoma členmi štatutárneho orgánu žalovaného, tak ako to bolo potrebné s poukazom na príslušný výpis z Obchodného registra žalovaného. Za nesporné považoval súd prvej inštancie, že uznanie dlhu sa vzťahovalo na sumu nevyčerpaných finančných prostriedkov určených na údržbu a opravu bytového domu, pričom uznaná suma patrí v zmysle Zákona o vlastníctve bytov všetkým vlastníkom bytov a nebytových priestorov. Poukázal na to, že žalovaný počas konania nevyvrátil správnosť sumy uvedenej v uznaní dlhu a pokiaľ žalovaný poukazyval na prílohu č. 29 k znaleckému posudku vypracovaného Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity ako aj na celý posudok, tento súd nevzal do úvahy, nakoľko nebol vypracovaný pre účely tohto konania, ale pre účely trestného konania. Pre ustálenie sumy, ktorú bol žalovaný povinný previesť po ukončení správy, vyhodnotil súd prvej inštancie aj obsah predloženého potvrdenia o konečnom vyúčtovaní fondu zo dňa 15.03.2002 ako aj iné listinné dôkazy na základe čoho dospel k záveru o správnosti jednotlivých položiek uvedených v uznaní dlhu. Uviedol, že suma 7.284,41 € korešpondujúca so zostatkom uvedenom v potvrdení o finančnom vyúčtovaní fondu zo dňa 15.03.2002 korešponduje aj so závermi znalkyne Ing. N. A. uvedenými v znaleckom posudku vypracovanom v tomto konaní. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že v konaní nebola vyvrátená domnienka existencie uznaného záväzku. Za irelevantné posúdil námietky žalovaného týkajúce sa personálneho prepojenia a otázku personálnych sporov medzi bývalými a terajšími zástupcami žalovaného. Vyhodnotil, že žalovaný v konaní nepreukázal splnenie si povinnosti vykonať vyúčtovanie fondu prevádzky, údržby a opráv a prevedenie nevyčerpaných prostriedkov na účet vlastníkov bytov a nebytových prostriedkov, preto ho zaviazal na zaplatenie sumy nevyčerpaných prostriedkov fondu údržby vo výške vyplývajúcej z potvrdenia o konečnom vyúčtovaní fondu prevádzky, údržby a opráv za bytový dom na P. X-XX zo dňa 31.12.2001. Mal za to, že žalovanému sa dôkazné bremeno o neexistencii dlhu nepodarilo uniesť a na základe vykonaných dôkazov nebolo možné vyvrátiť právnu domnienku existencie dlhu a dospieť tak k záveru, že dlh nevznikol a netrval. Dôvodil, že žalovaný si nesplnil svoju zákonnú povinnosť, keď nepreviedol zostatok z fondu prevádzky, údržby a opráv do ukončenia výkonu správy, preto ho súd prvej inštancie zaviazal na jeho zaplatenie. S námietkou žalovaného, že nemohol previesť zostatok finančných prostriedkov na nového správcu, nakoľko tento už bol vlastníkom predmetného účtu, sa súd prvej inštancie vysporiadal poukazujúc na znenie zmluvy o výkone správy, z ktorej vyplýva povinnosť končiaceho správcu previesť finančné prostriedky na účet vlastníkov, nie na účet správcu. Súd prvej inštancie ustálil, že žalovaný sa dostal do omeškania s plnením dlhu, preto ho zaviazal k zaplateniu dlžnej sumy spolu s úrokom z omeškania vo výške 15,5% ročne z dlžnej sumy odo dňa 01.01.2002, t.j. deň nasledujúci po ukončení správy žalovaným, do zaplatenia.

1.3. Za nedôvodnú považoval súd prvej inštancie námietku premĺčania, nakoľko uznaním dlhu sa premĺčacia doba predĺžila na desaťročnú dobu, ktorá sa počíta odo dňa uznania, t.j. od 12.10.2001 a vzhľadom k tomu, že žaloba bola podaná na súd dňa 21.12.2004, nárok bol uplatnený riadne a včas. Súd prvej inštancie mal za to, že aj keby súd nedospel k záveru, že uznanie dlhu je platné, ich pohľadávka by nebola premĺčaná, nakoľko by v danom prípade platila všeobecná trojročná premĺčacia lehota, ktorá by uplynula až 01.01.2005. Napokon súd prvej inštancie vyhodnotil, že aj pokiaľ by bol nárok žalobcu právom na vydanie bezdôvodného obohatenia, tento by nebol premĺčaný, nakoľko ku konaniu žalovaného došlo úmyselne a v danom prípade je premĺčacia lehota 10 rokov. Žalobu by preto mohli žalobcovia podať do 16.03.2012 a keďže ju podali dňa 21.12.2004 ich nárok premĺčaný nie je.

1.4. K námietke žalovaného ohľadom nezákonnosti dôkazov, súd prvej inštancie vyjadril, že žalovaný

danú nezákonnosť nešpecifikoval a nesúhlas žalovaného s obsahom týchto listín nespôsobuje ich nezákonnosť. Práve naopak žalobca predloženými listinami dostatočne preukázal nárok uplatnený žalobou, pričom súd prvej inštancie nemal o zákonnosti dôkazov nijakú pochybnosť. Záverom uviedol, že žalovaným predostreté rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/90/2016, ktorým bolo zrušené rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 08.10.2015, sp. zn. 9Co/368/2014 z dôvodu nedostatočného odôvodnenia, neobsahovalo žiadny právny názor, ktorým by sa súd prvej inštancie mal v tomto konaní riadiť.

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 31. októbra 2018 sp. zn. 7 Co/239/2018 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť žalobcovi 5.260,16 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 15,5 % ročne zo sumy 5 260,16 € od 01.01.2002 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 44,42%. Štátu proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 72,21% a proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 27,79%.

2.1. K námietkam žalovaného ohľadom premlčania odvolací súd uviedol, že premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok možno odvrátiť námietkou premlčania. Premlčanie je uplynutie času, ustanovené v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané v dôsledku čoho odporca môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku, t.j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Z uznania dlhu bolo zrejmé, že žalovaný ním uznal a zaviazal sa previesť prostriedky ROUBF na fond prevádzky, údržby a opráv vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na ul. P. X-XX, ktoré predstavovali k 31.12.2000 sumu vo výške 249.381,94 Sk. V potvrdení o konečnom vyúčtovaní fondu prevádzky, údržby a opráv sa uvádza, že zostatok ROUBF je k 31.12.2001 524.390,82 Sk, Zostatok na účte XXXXXXXXXXX/XXXX je k 31.12.2001 365.923,15 Sk a faktúry SBD BA IV uhradené z účtu domu po 31.12.2001 predstavujú sumu 60.982,57 Sk. Uznávacím prejavom došlo k čiastočnému uznaniu dlhu spočívajúcim v povinnosti previesť prostriedky ROUBF vo výške 249.381,94 Sk, v ostatnej časti prevyšujúcej túto sumu tak k uznaniu prostriedkov ROUBF nedošlo. Nedošlo ani k uznaniu dlhu spočívajúcim v zaplatení faktúr, ktoré mal hradiť žalovaný.

2.2. Nárok o zaplatenie sumy 5.260,16 € (predstavujúcej rozdiel medzi sumou na bankovom účte žalobcu vo výške 365.923,15 Sk, t.j. 12.146,42 € a sumou zostatku ROUBF ku dňu 31.12.2001, t.j. ku dňu, keď žalovaný ukončil výkon správy predmetného bytového domu vo výške 17.406,58 €), boli podľa názoru odvolacieho súdu nárokmi uplatnenými v súvislosti so zmenou správcu bytového domu na ul. P. X-XX v K. realizovanej ku dňu 31.12.2001, kedy v Zákone o vlastníctve bytov v tom čase platnom znení § 8 ods. 2, nebola výslovne upravená povinnosť končiaceho správcu previesť zostatok majetku vlastníkov na účet nového správcu (alebo spoločenstva). Takáto povinnosť bola zahrnutá do právnej úpravy v ustanovení § 8a Zákona o vlastníctve bytov s účinnosťou od 01.07.2004. Zákon o vlastníctve bytov v znení platnom k 31.10.2001 však odkazoval vo svojom § 10 ods. 2 posledná veta na § 8 ods. 1 písm. c) Zákona o vlastníctve bytov tak, že zmluvné strany zmluvy o výkone správy, t.j. vlastníci bytov a nebytových priestorov a správca, si v zmluve o výkone správy majú možnosť upraviť si spôsob a oprávnenie hospodárenia s prostriedkami fondu prevádzky, údržby a opráv.

2.3. Povinnosť žalovaného ako končiaceho správcu tak vyplývala zo zmluvných podmienok dohodnutých v zmluvách o výkone správy. Konkrétne táto povinnosť vyplývala z čl. VIII ods. 1 písm. c) Zmluvy o výkone správy č. S-0518/008/001/99 uzatvorenej dňa 04.03.1999 predloženej v spore, podľa ktorého bol správca povinný pri ukončení správy previesť ku dňu ukončenia správy zostatok na fonde ROUBF na účet vlastníkov. Povinnosť žalovaného previesť prostriedky ROUBF vyplývajúce z ukončenia výkonu správy tak predstavovala zmluvný záväzok, ktorý podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (§ 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka), so začiatkom plynutia od 01.01.2002 (záväzok mal byť splnený do 31.12. 2001), ktorá by uplynula 31.12.2004. Čiastočným uznaním dlhu predstavujúcim prostriedky na fonde ROUBF, došlo k zastaveniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a namiesto nej odo dňa, keď došlo k uznaniu, začala plynúť nová desaťročná premlčacia doba. Pôvodný žalobcovia v súdnej právnej veci podali žalobu na súde dňa 21.12.2004, v prípade nárokov vyplývajúcich z ukončenia správy (povinnosť previesť zostatok ROUBF) bytového domu preto odvolací súd uzavrel, že žaloba bola podaná včas.

2.4. Odvolací súd sa však s právnu kvalifikáciou použitou súdom prvej inštancie nestotožnil v časti žaloby o zaplatenie sumy 2.024,25 € (60.982,57 Sk) za úhradu dodávateľských faktúr, ktoré po ukončení výkonu správy žalovaným žalobca v období od 16.01.2002 do 22.03.2002 zaplatil. Z predloženého dôkazu vyplynulo, že faktúry uhrádzané z účtu domu po 31.12.2001 boli hradené v období od 16.01.2002 do 22.03.2002. Uvedené preukazuje aj predložený bankový výpis z účtu č. XXXXXXXXXXXX. V prípade tohto nároku bolo možné vyvodiť, že povinnosť plniť existovala na strane žalovaného a žalobca nemal povinnosť faktúry uhrádzať a prijatím peňažného plnenia dodávateľmi (veriteľmi) dlh žalovaného zanikol. Na základe uvedeného, pri prihliadnutí na skutočnosť, že poslednú faktúru žalobca uhradil dňa 22.03.2002, týmto okamihom najneskôr získal vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe povinného. Žalobu pôvodní žalobcovia podali dňa 21.12.2004, t.j. po uplynutí premlčacej doby. Preto súd prvej inštancie vzhľadom k námietke premlčania nemal zaviazat' žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.024,25 eur (60.982,57 Sk) spolu s 15,5% úrokom z omeškania ročne, ktoré po ukončení výkonu správy žalovaným žalobca v období od 16.01.2001 do 22.03.2002 zaplatil, a to pre premlčanie nároku (jeho neuplatnenie v dvojročnej subjektívnej dobe).

2.5. K námietke žalovaného, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, odvolací súd uviedol, že nezistil pochybenia. Postup súdu prvej inštancie, ktorý v priebehu pojednávania konajúceho sa dňa 19.03.2018 zamietol vykonanie dôkazov navrhnutých žalobcom - zmluvy o prevode bytov a nebytových priestorov bol v súlade s § 185 ods. 1 CSP. V zmysle citovaného ustanovenia súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie strán sporu. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu a skutkového stavu vyplývajúceho z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie i odvolací súd považoval žalovaným navrhnuté dokazovanie za nadbytočné a nesmerujúce k objasneniu skutočností majúcich podstatný význam pre právne posúdenie veci.

2.6. K žalovaným predloženému rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. novembra 2017, sp. zn. 7Cdo 90/2016 odvolací súd uviedol, že z neho nevyvodil taký právny názor, podľa ktorého by uznávací prejav bol zo strany dovolacieho súdu považovaný za neplatný. Dovolací súd v tomto smere v bode 16 cituje argumentáciu žalovaného, ktorý považuje uznávací prejav za neplatný a dovolací súd poukazuje na to, že pokiaľ sa odvolací súd s danou argumentáciou nevysporiadal riadne, jeho rozhodnutie nie je dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní.

3. Proti rozsudku krajského súdu, okrem výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, podal dovolanie žalovaný a žiadal rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Vo svojom obsiahlom dovolaní (41 strán) dovolateľ prípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku odôvodnil s poukazom na § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dôvody dovolania podľa § f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), c) CSP prezentoval v texte dovolania tak, že nesprávny procesný postup od podania žaloby zo strany súdov inštancií spočíva najmä v tom, že „žalovanému bolo nesprávnym procesným vstupom súdov znemožnené vykonať dokazovanie listinami podľa § 129 ods. 1 OSP, rozpore s § 127 ods. 1 OSP bolo zbytočne nariadené znalecké dokazovanie“. Vytýkal odvolaciemu súdu (rovnako aj súdu prvej inštancie), že vykonal „vadné dokazovanie“, odôvodnenie jeho rozsudku, ktoré bod po bode podrobne rozporoval, súčasne považoval za nepreskúmateľné a v rozpore so zisteným skutkovým stavom. Súčasne namietal „absenciu nestrannosti konajúcich súdov“ a „nevyvodenie zodpovedajúcich záverov odvolacieho súdu aj v prípadoch, keď nesprávne, nelegálne hodnotil niektoré listinné dôkazy“. Vytýkal súdom, že nerešpektovali iné žaloby a rozhodnutia v identických veciach, ako aj, že sa odklonil od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. novembra 2017, sp. zn. 7Cdo 90/2016.

4. K dovolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý ho navrhol odmietnuť ako neprípustné a uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP.

7. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod.

10. Dovolateľ v prvom rade vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a toto porušenie zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

10.2. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdeným porušením procesných práv. V danom prípade dovolateľ namietal, že postupom súdov oboch nižších inštancií bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces tým, že súdy nesprávne vykonali dokazovanie, zaujali vo veci nesprávny právny záver a neposkytli relevantné argumenty v odôvodnení svojich rozhodnutí.

11. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). O arbitrárnosť právnych záverov ide spravidla vtedy, keď súd vôbec nedal uspokojujúcu odpoveď na argumenty predložené účastníkom, alebo ak právne závery, ku ktorým súd dospel, nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov pomocou prípustných interpretačných metód, alebo keď k súdom vyvedeným právnym záverom v konkrétnej veci už prima facie nie je možné dôjsť

podradením zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu (II. ÚS 440/2011).

11.1. Dovolací súd v rozhodovanom spore však nezistil, že by postupom súdov oboch nižších inšancií došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces uvedeným spôsobom, ani že zistenie skutkového stavu by bolo prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť (porov. I. ÚS 6/2018), a ani že prijaté právne závery by boli v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. že by z nich v žiadnej novej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývali (porov. I. ÚS 243/07).

12. Dovolací súd uvádza, že vzhľadom na základný obsah dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku s prihliadnutím na to, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne, má dovolanie slúžiť len na nápravu výnimočných najzávažnejších procesných pochybení, t. j. zmätočných rozhodnutí, a riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry. Z hľadiska uvedeného nie je prípustné, aby dovolateľ, povinne zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, poukázal v dovolaní na svoje podania pred súdmi nižších stupňov, viac menej ich celé opísal a opätovne „chronologicky“ zopakoval skutkový stav, doplnený o neprímerané útoky na konajúce súdy („... rozsudkoch KS a konanie mu predchádzajúce označujeme ako horor“..), ale musí v dôvodoch v prvom rade odôvodniť prípustnosť dovolania tak, aby najvyšší súd mal základ pre svoje rozhodnutie o tom, či dovolanie je spôsobilé vyvolať ten procesný následok, že ho dovolací súd vecne prejedná.

13. Pokiaľ dovolateľ namietal vady v odôvodnení rozhodnutia, i keď sám na str. 41 dovolania uvádza, že „všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkov a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu“, dovolací súd s touto jeho úvahou i keď vo vzťahu k ostatnému textu dovolania a najmä tvrdeným dôvodom prípustnosti dovolania, nelogickou, súhlasí a dodáva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejme všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré vyústilo do jeho vnútornej rozpornosti, považuje ústavný súd, ako aj EŠLP, za dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces, súčasťou ktorého je nepochybne aj požiadavka, aby sa príslušný všeobecný súd v konaní právne korektným spôsobom a zrozumiteľne vyrovnal nielen so skutkovými okolnosťami prípadu, ale aj s vlastnými právnymi závermi, ktoré ho viedli ku konkrétnemu rozhodnutiu (m. m. I. ÚS 235/2020, I. ÚS 515/2020, II. ÚS 120/2020, IV. ÚS 314/2020, rozsudky EŠLP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, § 61, či vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91).

14. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry EŠLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

15. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen

poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

15.1. Dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu obsahuje dostatok dôvodov, na ktoré reagoval dovolateľ v svojom mimoriadnom opravnom prostriedku, pričom tieto identické uplatnil i vo svojom riadnom opravnom prostriedku - odvolaní, a preto nie je možné prijať záver, že by odvolací súd svoje rozhodnutie preskúmateľne neodôvodnil. Dovolací súd k uvedenému dodáva, že nesúhlas dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu nezakladajú prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

16. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania i zo skutočnosti, že sa odvolací súd mal pri riešení právnej otázky, ktorú však konkrétne nevymedzil, odkloniť od rozhodovacej praxe, poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 29. novembra 2017, sp. zn. 7 Cdo/90/2016.

17. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

18. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

19. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu, ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

20. V danom prípade sa dovolateľ v dovolaní nestotožnil s právnymi závermi súdov, a ako uviedol, mal za to, že sa odvolací súd odklonil od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 90/2016. Už v odvolacom konaní sa s touto námietkou vysporiadal odvolací súd vo svojom rozhodnutí, keď správne uviedol,“ že z neho nevyvodil taký právny názor, podľa ktorého by uznávací prejav bol zo strany dovolacieho súdu považovaný za neplatný. Dovolací súd v tomto smere v bode 16 cituje argumentáciu žalovaného, ktorý považuje uznávací prejav za neplatný a dovolací súd poukazuje na to, že pokiaľ sa odvolací súd z danou argumentáciou nevysporiadal riadne, jeho rozhodnutie nie je dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní.“

21. Dovolací súd sa po oznámení s citovaným rozhodnutím s týmto záverom odvolacieho súdu stotožňuje a dodáva, že v konaní totožných strán (účastníkov konania) i keď s iným žalobným nárokom, v procesnom rozhodnutí, bol rozsudok odvolacieho súdu zrušený a vec vrátená na konanie až súdu prvej inštancie (prvého stupňa, konania bolo vedené za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku) pre nedostatočné odôvodnenie. Po preskúmaní veci dovolací súd v konaní sp. zn. 7 Cdo 90/2016 dospel k záveru, že :“ konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nezaoberal argumentáciou žalovaného produkovanou už pred súdom prvej inštancie (a zopakovanou aj vo vyjadrení k podanému odvolaniu), ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď a ktorá mohla mať eventuálne zásadný význam pre rozhodnutie vo veci.“

22. Takýto procesný záver dovolacieho súdu v inom spore i keď totožných strán, nie je možné považovať za právnu otázku zásadného významu, od ktorej riešenia sa mal odkloniť odvolací súd vo svojom rozhodovaní v tomto prejednávanom spore.

23. Dovolací súd uzatvára, že takto vymedzený dovolací dôvod nezakladá prípustnosť dovolania s poukazom na § 421 ods. 1, písm. a / CSP a už vôbec s poukazom na prípustnosť vymedzenú v § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, t.j., že by dovolací súd mal rozhodovať o nevymedzenej právnej otázke rozdielne.

24. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

25. V uvedenom prípade však najvyšší súd dospel k záveru, že žalovaný nedôvodne vyvodzuje prípustnosť jeho dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP, preto nemohol pristúpiť k vecnému preskúmaniu jeho dôvodnosti. Pokiaľ by dovolací súd nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

26. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie podané žalovaným podľa ustanovení § 420 písm. f/ CSP nie je prípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP a podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP z dôvodu, že nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a zároveň pre náležité nevymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 431 až 435 CSP, ho odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

27. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.